

Jas. Carol. S.

SEZĂTOAREA

REVISTĂ DE FOLKLOR

No. 3.

Anul VII No. 3. — 1 Mai 1902.

e si mai de

MEMBRII INTEMEIETORII ASOCIATIEI

Biserici: V. Cincioiu, L. Afonsoiu, inv., H. Negru, Dumitru, Preotul T. Bulzești, inv.
 Apărători: Gheorghe M. Nistor, Dr. Boimkert, inv., Dimitrie Radulescu, inv., S. Szalay, G. G. Burgher.
 Apărători și membri: Ionel, I. Constantinescu, inv., R. F. Traian, V. Costacheșteu, inv., Pătăreanu, J. Traian, inv., F. Marinescu, S. Năstase, I. Dumitrescu, B. Băluț, Barbu Horațiu, Bogdan, Dimitrie Popescu, Florin, inv., Băluț, Radu, P. Ghenea,
 inv., Aron Marică, inv., Albu Găinicea, P. Horezu, inv., Giulești-Malin, inv., Horațiu, inv., Dimitrie Stănescu, inv., Nicolae Ioniță, Grigore, Polițiajorul Nicolae, inv., I. Iancu, inv., Parascovie Popescu, Dr. Lupușca, inv., Vasile,

M. Ispas, Dimitrie Mihailovici, inv., Lucian, George, N. Mălăcescu, inv., Călin, Neamț, S. Mălăcescu, inv., Gheorghe, inv., Dr. Minovici, inv., Mihail-Kozma, Vasile, L. Morariu, preoții: Băluț, inv., Mihai Sila, inv., Radu, inv., I. T. Popovici, inv., Boțiu, Iosif, I. Popescu inv., Dimitrie Popescu, inv., Petrușel, Mihai, G. Biga, Dimitrie Popescu, inv., Dumitru Gherman, inv., Traian, Dumitru, N. Stănescu, inv., Zane, Zane
 Iosif, inv., Traian, inv., Dimitrie Stănescu, Dr. Maria Tudorăscu, inv., Didurca, inv., Dr. Traian-Nicolae, inv., inv. de drept, profesor, Iosif, N. Tudorăscu, inv., inv., Traian, inv., Traian, inv., Traian Academus, inv., Zane, inv., Tudorăscu, inv., instituții: Școala, O. Andreescu, numărul, Roșiori, N. Teofan, inv., Balintescu, Neamț, Sf. Sf. Petru și Pavel, Orăștie, A. Vasile, inv., Tarcea, inv., N. Vaduțe, inv., Pascani, inv., Iosif, inv., Dr. S. Feraru, inv., Paul Zaricopol.

FALTICENI

TIPOGRAFIA M. SAIDIAN

1902

Abonamentul: 3 lei pe an; 4 lei pentru străinătate.

A se adresa ori ce corespondență și abonamentele, *D-lui Artur în Folticeni.*

C U P R I N S U L :

Iranului	M. Lupescu
Coza-Vodă	S. T. Kirileanu.
Cîntece, culese de	Al. Vasiliu, T. C. Ionescu, Leon Mrejeriu,
	M. Adamesteanu, Dobre Ștefănescu, Ra-
	dulescu-Codin.
Monumentul lui Ion Creangă.	
Note bibliografice	S. T. Kirileanu
Știri.	

DE LA ADMINISTRATIE

Cotizații primite: D-l G. G. Burghela avocat și deputat, Dorohoi, 20 lei; D-l Serafim Ionescu, Folticeni, 5 lei; Leon Mrejeriu, 6 lei.

Abonamente primite pe anul VII: D-l Titu Maiorescu, București, 3 lei; D-l Gh. Adamescu, București, 3 lei.

Listă de subscripție

pentru ridicarea unui monument marelui nostru povestitor Ion Creangă.

Artur Gorovei.	Folticeni	3	lei
Mircea A. Gorovei	"	1	lei
Sorin A. Gorovei	"	1	"
Chir. Gheorghiu	"	1	"
		6	lei

SEZĂTOAREA

Anul VII.

Folticeni, 1 Maiu 1902.

No. 3.

Bucătăria țăranului.

Păstele sunt serbătorile cele mai mari, mai frumoase și mai de preț pentru țaran.

Pe țăranul cît de sarac, de Paști, se dă pe sub pămînt și tot trebuie să aibă cete-va *păscute*. Celor cu desăvîrșire saraci li se dă în loc cu dare de mină, căci cea mai mare pomana e a da celor săraci paști de sf. serbători ale Invierii.

Păstele se fac așa: se ia făină de grâu și se cerne prin sită dinăun, întreco covată mare. În altă covătică mai mică se face *plămâdeală*, cu aluat din tigă ori cu *tatea*. De multe ori gospodina prepară laun din floare de hâncea și ceapă, ferte la un loc. Plămâdeala se face de cărău. Dimineața se pune plămâdeala în făină de grâu din covată cu ouă, și se frâmintă aluatul foarte bine, cu lapte dulce, zahăr, ouă bătute, unt și, n. pînă se face moale, și se amestecă împreună bojorile de făină. Lucrarea aceasta, *frâmintatul* sau *frâmantat*, se face de un vînie. Cu cît aluatul e mai bine frâmintat, cu atât crește mai bine. — Cind aluatul se pune la *dospit*, se dă în mijloc. Cind totul e gală, se ia aluatul, se tăie bucatele, se fac bojori rotunde și apoi se lătesc cu *sucitorul*, pe masa prezervată cu făină de grâu, spre a nu se prinde de ea aluatul. Turtelor șuncătoare de formă rotundă li se pune pe de laturi un colac, tot din aluat, dându-l în același fel forma unor vase. Locul gol din lăuntrul colectiv se umple cu *umplutură*, făcută din brînză de oî, frâmintată cu ouă și cu lapte dulce călduț. Cine are, frâmintă brînză numai cu ouă. Cind brîenza e prea iute, i se adauge *barabute* (cartofi) bătați, cu care se frâmintă bine.

Umplutura se face și cu brînză de vacă, cu orez fert în lapte dulce și amestecat cu ouă. În umplutură, cine poate și are, pune și străbide, scorțisoară, cuișoare, s. a., ca să aibă pasca miroznă minuni; unele gospodine pun în pască și ceapă prăjită în unt.

După ce s'așumplat păstele, se *muruiesc* (se ung) cu *ouă bă-*

tute, și pe lopată se dau în cuptior. Pe lopată, ca aluatul să nu se prindă de ea, se preseră tărițe de făină de popușoi, ori, cine are, pune paștele și în tingiri. Cuptiorul pentru paști se potrivește cu tărițe: se zvirlă în cuptior tărițe, și cind ele ard, focul a fost prea tare; paștele se bagă cind numai se *rumenesc* tărițele. Cind paștele sunt coapte, se scot din cuptior, se răcesc și apoi se aşază clituri în casa curată, ori în camără, unde stați, fără să pue cine-va mina pe ele, pînă în ziua de Paști, cind se dau la casă, după ce fiecare a luat *nafură*.

Paștele se fac Vineri și Simbătă înaintea Invierii. În serbătorile Paștelor nu se minîncă de cit pască, fiind pacat să faci foc și mămăligă; aceasta e singura serbătoare în care țăranul mai nu face foc, nutriindu-se cu pască.

Pască se mai face și pe la Sf. Gheorghe, pe la Ispas, și pe la Duminica-Mare; acum ele au ca umplutură caș în loc de brînză. Pasca se minîncă mai totdeauna goală, fără udătură.

O pască, o luminare și 3 ouă roșii, se duc jertfă la biserică în ziua de Paști.

Dusul cu pască. A doua zi de Paști, seiorii se duc cu pască la părinți și finii la naști. Femeea gospodarului duce într-o legătură curată o pască, 2 ouă roșii și un cozonac -- cine face -- și în schimb capătă și ei de la cel cărora le duc același lucru. La dusul cu pasca se ieñ și copii, cind finii merg la naști ori cumătri la nașul copilului. Cei ce primesc pe gospodarii cu pască, îi cinstesc cu vin ori rachiū, chefuind.

*

Cozonaci se fac din acelaș aluat ca pasca. Cozonaci nu fac de cit sătenii avuți. Cozonaci au cele mai de multe ori aspectul unei pini. Țărani de la munte nu prea fac cozonaci. Cozonaci se fac numai la Paști. Ca să aibă coloarea galbenă, multe femei pun în aluat zamă de *sofran*.

*

Pe la lasaturile de săc, pe la petreceri, etc., gospodinele fac *plăcinte* cu brînză de oi. Pentru plăcinte nu-i nevoie ca aluatul să fie dospit. Plăcintele se fac așa: se ia făină de griu, se cerne prin sită cea deasă, se frămîntă cu apă călduță, și după ce aluatul se face boțurele, se lătesc boțurile cu sucitorul și se pune în mijlocul turtei brînză frămîntată cu ou și în care se pune ceapă prăjită în unt. Plăcintele se strîng -- se acoperă -- și se dau în cuptior de se

coape, flind coapte, se scot și se unig cu o penită cu unt, sau rămin și neunse.

După plăcinte se bea vin, ori să cinstește rachiū. Plăcintele se duc și ca jertfă la biserică.

Piarițe cu poalele în brin se zic plăcintelor mari și cu creți multe cind se resfîng; de aceste plăcinte fac nevestele tinere și cele cu deaguri, cind își așteaptă ibovnicul. — Plăcinte calde se dau și de pomană de suflet și morților.

*
Vârzările se fac prin posturi și pe la ajunuri. Ele se fac ca plăcintele, dar în loc de brînză se pune curechiū, ori murat, ori verde, furt bine și prăjit cu oloiu și ceapă. Vârzărî se fac și cu *julfă* sau *jufă*, cu cartofi prăjiți, etc.

Vârzările se fac mai ales cind gospodarul are se primească colecte de nunță ori de botez.

*

Sântioice sau pelinete Domnului, se fac la ajunul Crăciunului. Ele sunt niște turțe foarte subțiri, coapte bine și măce în apă în dulceață cu miere ori zahar. După ce se pune un rind de turțe măce, se pune și un rind de *julfă* urmându-se astfel pînă ce se umple un *bîd*. Unit în loc de *julfă*, pun zahar și mlez de uucă pisat. Aceste sântioice amintesc pelincele în care s'a invălit Domnul Iisusos. E pomană mare se da și altora scutice să minunce.

*

Alivencile se fac așa: se ia făină de popușoară, se cerne prin oiliă deasă, și se frămîntă cu *chișleag*, în loc de apă; în ele se mai pune și marar, cozi de ceapă, frunze de sfecle, cimbru, și a. hănuite mărunt, și punindu-se pe frunze de curechiū ori *stegie* (uneori și pe frunze de hrean) se dau în cupitor de se coc. Alivencele se fac subțirele. Cind sunt coapte, se scot, se ung cu zmîntină — un rind alivenci și un rind de zmîntină — și apoi se dau la casă și spre ospătare. Alivenci se fac mult pe la Moși (Simbăta înaintea Duminicii mari) de se daă de pomană. (*Alivenci* este și un danț țărănește).

*

Chirosțele sau colțunașii se fac la lasatul săcului de postul iunie. Ele se obțin așa: se ia făină de griu, se face aluat, și din aluat o tură subțire cit masa, lajind-o cu sucitorul. Tură aceasta în trei patrățele ori romburi și în mijlocul lor se pune brînză frânnită de oi, ori de vaci. Patrățelele se indoiesc și se fac ca niște

triunghiuri. Aceștia-s colțunașii cruzi. Pentru a-i face buni de mincat, se ferb într'un vas curat, se scurg de zamă și peste ei se toarnă unt topit, de cel proaspăt.

Colțunași se fac și cu curechi fert, în loc de brinză.

(va urma)

M. Lupescu

Cuza Vodă

În inima și sufletul Moldovanului nici un chip de Domn n'a pătruns asa de adinc și de cu putere, ca viteazul vitejilor, *Ștefan cel Mare*, care ne-a stăpinit țara Moldovei, de-atitea veacuri de om; — iar acum, mai în urmă, alt chip de Domn s'a înrădăcinat, tot așa de puternic, în firea Moldovanului: *Cuza Vodă*.

Cel întâi îi pomenit și va fi întruuna pomenit, pentru vitejiile sale, pentru numărul mare de biserici și pentru dărnicia sa; iar ista-l'alt, va dura iarăși pentru veșnica pomenire, căci el a fost ca-re a impămintenit țaranii, cea mai mare faptă a sa — pentru că a indulcit vieața și schimbat întru cit-va vremurile nevoie oale trecutului — afară de aceasta îl mai pomenesc și pentru oca sa cea mare, care arăta a belșug! . . .

Ceea ce u'a cam venit la socoteala țaranului a fost, că prea a luat-o din aspru cu armata, a stîrnit cîte și mai cîte și gospodariul era stinghirit în multe ale lui.

De pildă iată ce cîntec a scorât poporul :

Frunză verde de marari
s-o stîrnit un ghenerari,
cu 300 de sorțari
sorțari 's tinerei,
tot ramași de la femei.
Frunză verde de măr dulce

sui măicuța'n deal la cruce,
să vezî Cuza cum ne duce;
că ne duce ca pe boi,
și ne tunde ca pe oi,
și ni dă păru'n gunoi.

(Auzită din com. Broșteni, Jud. Suceava, de M. Lupescu).

Insă dacă s'aș găsit niște guri rele să scorească cîntece de soiul acesta, s'aș mai găsit alte suflete înțelepte și alese, care aș făurit cîntece cu totul alt-fel.

De pildă :

Frunzuleană iasomie

hai Marie 'n deal la vie,

să culegem floricele
să le facem mânunchele,
să mergem la Ieșî cu ele ;
la Ieșî la Curtea Domnească

să le svîrlim pe fereastă,
Domnul Cuza să trăiască,
săpte țări să stăpinească !

Elena Sevastos, Cîntec Moldovenesci, față 154).

Alt cîntec :

Frumă verde fol de crin
să), polenă, stă ca vin,
cum cui pe dimburile
culegem floricele
să le facem mânunchele
să mergem la Ieșî cu ele.
La Ieșî la curtea domnească
să le svîrlim pe fereastă,
Domnul Cuza să trăiască !
șă din hîr să nu sfidească ...

(a. Vl. Marian, Poezii pop. române din Bucovina, tom. II, față 64).

Dac sună sună spus, Cuza va trăi în sufletul țaranului nostru,
înțeles că în moartă lăsată cu cova pămînt.

În modă nu poate Româniul nostru, ca la pămînt. De aceia cînd
muncă la răbdă, merge să-și mintue jara de nevoie, să apere sală-
sal să și eldar să-și doce și viață, și nici o răsplătă nu cere de la
țară, de la judecător, de la om; atât cel clacaș cu petecul lui,
ca și cineașor cu gheră lui de pămînt.

Trenul nu-l poate da uitării..., căci alt-fel cum l-ar putea răs-
pândi!

De acasă, zind sănă de vorbă cu vre-un cărturar, luindu-se de
vînt, de zonă, de altă, se oprește cu mintea, ținetește ochii de pe
în mijloc cărturarului și cu glas îscoditor, întreabă :

— Mai spuse fieori de-a lui Cuza ? Unde's ? Ce fac ?

Maiind Cuza în sfîrșităate, și cînd l-a adus în țară, cu trenul,
șopodireni cu boala, cu surac, cu tinăr, cu bătrîn, năvăleau la dru-
jul de fer, oci plină gări, cădeați în genunchi și cu lacrimile 'n
fata, șineau și moartea lui Cuza se asamăna cu moartea lui Ștefan
al Mare.

(Acum din om în om, și toate din Moldova)

II.

Românuș chiabur și boerilor — în vremea de demult — le plăcea să petreacă bine, adică să fie om de petrecere, să se arăte voinic, fie la călărie ori la vinătoare și să trăiască pe lumea astă, — vine vorba de supri partea femeilor.

Cam aşa a fost și Cuza Vodă.

Mai ales ca voinicie, Cuza Vodă era strănicie de bun chitaci (țintaș). Zice că odată la Banca, Jud. Tutova, Cuza punea un ou pe capul gol a unui țigan, și el trăgea în ou fără ca să atingă cil de oleacă pe țigan. Așa că și noi ne putem mindri cu Cuza, ca un adevărat Wilhelm Tell român.

El avea la Banca, un neam: Lambrino. Aici făcea Cuza multe petrecanii înădușite, numai între-ași lui, și rar făcea petreceri cu tămbalău mare.

Odată, n'am putut se aflu anume, în Banca ori în Ruginoasa, a făcut o petrecanie cu muzica militarească, cu lume multă și de tot felul. mă rog, huleai domnesc, nu fleac: mese intinse cu minări într'ales, de te 'mbatau numai cu mirozna lor; băuturi din belșug și fel de fel de-și seurgeau ochii la ele.

Vodă cu Doamna și cu toți ceialalți petreceau și se veselneau ei în de ei, iar la o parte le mai cînta, cum v'am spus, și muzica militarească.

Tocmai cind era petrecania în toiul ei, nu știu cum de-a putut răsbată *Ghiriac Furtuna*, scripcari din Ruginoasa, jînutul Suceava — moșiea lui Cuza — și unde n-a început, măi tată, să cînte țiganul niște cîntece ca acelea, mîndre și cu potriveală, de toți aŭ ramas cu ochi holbați la țigan și cu mințele duse, de cîntece, pe alte lumi desfătătoare.

Toți se minunau de meșteșugul și исcușința țiganului și unde aŭ prins a-l lăuda, ba să-i inchine pahar de băutură și-l năvăliau cu bacăsurile care din cotro.

Şeful muzicei militarești, cind a văzut ce de-a bine a dat peste țigan și că-l intrece pe două părți mai mult, rușinindu-l în fața lumii, s'a plins Domnului de obrăzniciea și mojiciea țiganului. Si nu's cum a fi gîndit și potrivit Cuza Vodă, că a dat poruncă ca să-i tae îndată mare două degete de la mină stingă, și cele mai de trebuință în meșteșugul scripciei.

Țiganul cind a auzit de una ca asta, a prins a se vaicara: va de el și de el, că ce-ar să se facă fără de degete, fără scripcă;

uia-i mama și tata lui, astă-i pînea lui și astă-i inima lui.

— Nu mă prapadi, Măria Ta, că sunt și eu un suflet de om și nu-s nici de-o vină. Ce-am să fac dacă atâtă știu și eu pe lumea uia... .

Vodă tacea.

Altora, care le plăcuse cîntecelile lui Chiriac Furtună, fiindu-le mila de țigan, aș pus cîte-o vorbă bună pe lingă Domn — unul într-un fel, altul într'alta — și cu mare ce l-aș putut indoi de la pedeapsă cea strănică și i-a schimbat-o.

A poroncît să-i aducă scripea țiganului și Vodă singur a rupt două strune (sol și mi) și i-a hotărît, că, în viața lui să cînte numai din două strune și cu scripea făcută de dinsul singur. Tot așa și urmăru, iar deacă l-a zâpsi că a călcat poronca, să-i tăe amîndouă îninile, nu două degete, cum hotărise de'ntâi.

Chiriac Furtună a căzut în genunchi pentru mila sa domnească, apoi s-a încbinat pînă la pămînt față de mesenii domnești și a poruncit să treacă și bucuros că a scăpat cu sufletul său și cu scripea, inițiu să

În acord cu colindă ţara în lung și 'n lat, mai ales prin Moldova și boala și suflare, dar și știa și pațania.

Un vînt în vară anului 1901.

În bătrîn ţară, înalt, neînțiv, ochii duși în fundul capului care să poarte patrușor, cu chipul în cap, îmbracat foarte săracios, cu o bandă de a soldul și mai totdeauna cu o sacică aruncată pe-un șanț.

Cu scripea cu șase strune făcută de mîna lui, galbănă de vremuri și pură arătind viața-i săracăcioasă ce-o duce, cu arcușul făcut dintr-un băj încovoiat — par că de bătrînetă — și legat de-un capăt și de altul cu fire de păr de cal.

Cintă mereu din scripeă, chiar mergind pe drum, de aceia-i numești de-o droare de copii, care-l ascultă și fac haz de el.

Când îl aud oamenii cîntind, de departe îl cunosc și dañ de gînd din mod în altul :

— *Chiriac Furtună! O venit Chiriac iară!*

Veste bună și oaspătară, căci cintă intruuna cîntecă cu atâtă fire și căldură de se stringe lume multă și li-i greu pe urmă să se deslipenească de el.

Cintă fel de fel de cîntecă: de inimă albastră, care-i potrivit cu soartă lui pribegă, de jele, care par că și plinge săracia lui și

cîntece de joc, par că arătind că a fost și el odată, în vremea lui, tînăr și de lume.

Pentru căturari cîntă mai mult marșuri, chiar dacă i se cer alte cîntece. Mereu cîntă un marș cînd merge singur pe drum, în cadența marșului, aşa că mi se pare că acest marș să fie chiar de el născosit. — Nu l-am mai auzit acest marș, pe la alți muzicanți. Lî simplu și cu note energice. — Pe căturarii tineri îi povăluiește să-si iee femei frumoase, ca să slie c'o trăit în lumea aceasta.

Cîntă și din gură, însă cînd cîntă își vine o jale mare de starea lui de neputință bătrînească. Cînd cîntă din scripcă și joacă, tot el, ceia ce arată că de cu meșteșug a fost în șicună sa.

Aceasta o face cînd ciută mai ales „hora unirei“ unde-ți slujește niște simțiminte cu totul înălțătoare.

Iată încă un Barbu Lăutaru, care a fost odată, ceva în vremea lui și nu mai are mult pînă ce se va pierde „ca un cîntec bătrînesc!“

(Auzită de la mai mulți locuitori din com. Zorleni, jud. Tîrgoviște).

III

Veșnicul întru pomenire, Cuza-Vodă, avea obiceiul ca să umble schimbăt în străzi. — Se facea fel și chip, numai ca să cerce pe slujbași — cum își căută de slujbă — să vadă pe cei mai mari, cum se poartă cu cei mai mici ; cei logați, cu cei nevoiești și tot așa cu fie-care.

Nici nu știai de unde rasare și unde se ivește, numai te trezăi față 'n față cu acest Domn mare, vrednic în toate și bun la inimă.

Intr'un rînd, cum era el în Piatra, s'a imbracat jărânește : cu suman, cușmă, opinci, mă rog, din cap și pînă 'n picioare era gospodar getbeget.

S'a pornit calare pe un cal, spre mănăstiri.

Cum mergea așa, mereu se uita la fie-care sat ; baga sama la toate, grăia cu ori și cine să intilnea, fără deosebire și ispitea pe toți, de multe de toate.

De la o vreme se trudise și a poposit. Calul l-a dat să pasea pe lingă drum, iar el pe marginea șanțului, a îmbucat ceva, ca să-si prindă foamea.

Drept atunci trece pe acolo vatavul mănăstirei Neamțului, că unde-si paștea Cuza calul, era moșiea mănăstirei. Cum l-o văzut pe Cuza, o și prinse a-l bagiocuri cum îi venea la gură și a-l bate :

— Măi mojicule, de aici l-ai găsit tu să paști calul ? N'are nică

un stăpin moșia asta ? și cite și maicite, iar cu biciul dă și dă de n'a știul Domnitorul cum să scape mai degrabă.

Cuza după ce-a scăpat de halaiul acela, ajungind pe un om, care văzuse pățania lui, l-a întrebat cine-i acela ce l-o bătut.

— Vatavul mănăstirei Neamțului. Da ați gustat incaltea și din moareea lui !

— Ai văzut singur ! Da mai bate el pe mulți, într'asca chip ? !

— Numai unul Dumnezeu mai poate ținea samă, răspunse Româniul, că unul atât zic, să te ferească sfîntul să-i încapă în labe și să-i dea ceea ce i-ar placea lui !

Cuza în-simnă numele vatavului, și zice că de atunci a seos Cuza legea, ca să nu se mai bată și o luat și moșiile mănăstirilor.

Tot el a scăpat atât norod de robie, dind pămînt la oameni, că nu-i mai trebuie altă pomana înaintea lui Dumnezeu !

(Auzit de la moș Gh. Bosinceanu din com. Baia, jud. Suceava)

S. Teodorescu-Kirileanu.

CÎNTECE

440.—Poundzi verdi baraboi,
și sareci noi flăcăi,
cum ai strigăti plânsă
în primăvară cu vătăjăi,
și ai duci din cap
în pîsăcă tamazlie di boi,
și ai lupta cu plăci,
și ai da părții gunoi,
strigăti paru cu kicioru,
și-i trăiești maleuță doru ;
strigăti paru cu mină,
și ma uti maleuță ;
strigăti paru văturelli,
văturelli nici și valuri mari
și nici dați la feti mari
și nici pui-m buzunari,
și-i seocăti la dzili mari,
cu oki și nia-l prigiasci,

en lacrimi și nia-l strogișcăi.
(Auzit la școala Vasile Lupu, în Iași)

441.—Foai verdi s'o lalé
ci nu credz tu boala mè,
c-am ūbit o kiatrî scumpî,
ș-am luat o toantî sluti ;
ma du(c) cu dinsa la nuntî,
vad altili măi frumoasi
înima me-i friptî arsi.
Da eū sara vin acasi
nibăut și nimincat
și m-așădz, mă eule în pat ;
toanta vini lingi mini.
— Ian fugă toantă dî-acolé
c-oî intră într'o belé.
 Esî toanta la ocol,

vacili și strîng pomol,
și gițai fug di mor.
Ești toanta și li mulgi,
vacili plăci la fugi,
ș-o ramas un giunc balțat
ș-o lua(t) portița 'n cap
ș-o fugi(t) pîn cî-o erapat.
Nî-o da(t) soacri-nă doi boi,
și i-oî măi da și eû doi
sî-s ei toanta-napoî.

(Auzit de la Dumitru Porcaru, din com. Broscăuți, jud. Dorohoi).

442.— Frundzi verdi di susai,
mai bădiți Neculaî
io-li colia piști plai
ar-om plug cu șâsi cai.
Cum trag suri dinăinti,
nî-o rupt inima, părinti ;
cum trag murgi di la roaști,
nî-o rupt inima, nepoati.
Az îi lunî și mîni îi marți,
plăci neîca la Galați
cu doi telegari furați.

(Auzit de la N. Trofin, din com. Parpanița, jud. Vaslui).

443.— Tragi mindri cu bobgi,
nu-ți măi lacrăma oei,
și tragi și-m gicești
di ei codru 'ngalbinești?
-- Di umblaria plugului,
di cîntaria cuculuî,
di tropotu murgilor,
di sunitu armilor,
di alian voînicilor,
di jalania mindrilor.

(Auzit de la V. Băbălău, de 71 ani,
din Tătărăști, Suceava).

Culese de Al. Vasiliu

444.— Frunză verde baraboi
ne-a făcut maică pe doi,
unu mercuri, unu joi,
și-a umplut țara de noi.
Cu bejenia subsuoară,
s'a luat maică prin țară.
să ne strîngă grămăgioară,
să ne dee la o școală ;
și noi carte-om învăță
cînd a crește griu 'n casă
și-a bate cu spicu'n masă,
cînd a crește griu 'n tindă
și-a bate cu spicu'n grindă.

445. Frunză verde trei oglinzi
eî sint singur la părinți,
și părinți-s pliuî de avere,
eî le staă de mîngăere.
Dă-mă mamă după drag
să-mî fie și 'n lume larg.
S'o lăcomit la aigint
și m-o dat după urit.
Argintu-mî sede în ladă
uritul sede pe vatră.
De urit mă duc de-acasă
și uritu nu mă lasă.
De urit mă duc în lume
uritu merge cu mine.
Dascalas cu trei inele
vin la maică de mă cere,
de m'a da, de nu m'a da
pe fereastră ne-om lua
și ne-om face căsuță.
Căsuță de nule
și ușuță de surcele.

446.— Sub cireș mare rotat
șede Ghițisor culcat.
și Marghioala-i cată'n cap.
Las să-i cate, nu-i pacat,

că l-o fost amurezat.
Iară curva de muere
să luat pe hăturele
ca să stringă buruene,
buruene otrăvite
pentru Ghiță pregătite.
Ghițisor cind o gustat
de trei ori o leșinat,
de la ușă pîn' la pat.
(Anzite în Păgona, Suceava).

Culese de T. C. Ionescu

447.—Busuioc crescut în cîmp,
cînd mîndră unde-ți zic
că nu să lip să te minune,
că urmărești să te 'ngheț.
Frunză verde mare domnește
în cîmp, să te moarește,
că tu vîntul să te lăbește;
că tu stîngă mîndră tăio
mîndră pe care nu te zile,
că tu stîngă, să te sărac
nu mi dar drumești să mă duc,
spunești puica, murgă, murgă,
căci o codri să-mi deslegi,
spunești, puica, vîl, nu vîl,
căci 'o codri să nu-mi fii!
Spunești, puica, dumneata,
deslegă-t cu mine ori ba,
nici nu mă lăse legat
nu po-mă dobitoc la gard;
dubitocul dobitoc
și moaște cu zoroc.

448.—Să-apoi frunza pelină
nu dovesc în grădinuță
să-mi plivase busuiocu,
să-mi găsit ibovnicu
ca cal negru pătanog

priponit de busuioc.
Să iar frunză pelinuță
căt am umblat pe lumușă,
n-am găsit iarba și frunză
pîn' la puica 'n grădinuță.
Da la mîndra 'n grădinuță
am găsit iarba și frunză,
busuioc în trei crenguță.
De ce ninge, de ce plouă,
de ce frunzuliță nouă;
de ce ninge, de ce 'ngheță,
de ce frunzuliță creață.

449.—Frunză verde de dudău
că săleacu, murgu meū,
mult și slab și ernat rău.
Dar tare de ce-ar să fie,
dacă l-o ernat străinii?
Pus-am gînd la socoteala
să mi-l ernez eu v'o iaruă,
să să-l dau finuțu pale
să să mi-l adap la vale,
să mă sur pe dins călare,
să-l dau vînt să meargă tare.
De murguțe 'n pas lăpeste
că mi-o dat puica nădejde:
de murgule 'n pas mai tare
s'ajungem în sat cu soare
să vedem ce vorbe are.
De-a avea v'o vorbă bună,
noi ne-om mai iubi v'o lună;
de-a avea v'o vorbă ră
atunci ne-om lăsa aşă.

(Anzite de la Virvara Bulugheană,
din satul Crucea, com. Broșteni,
jud. Suceava).

Culese de Leon Mrejeriu, inv.

450.—Zice lumea că-s sărac.
 Pă ce beauă la basamae ?
 Zice lumea că n'am bani.
 Dar pă ce mininc curcani ?
 Pă ce mininc, pă ce beauă ?
 Aşa-s oamenii ce n'aă ?
 Mai zice că sint nebun
 de umblu noaptea pă drum,
 și mai zice că-s turbat
 de umblu noaptea prin sat.
 Lasă, zică cit or vrea,
 c'am umblat și-oă mai umbla,
 ce-am cătat, oă căuta.
 Să ei nu știu ce cat eă,
 de nu staă noaptea pă loc.
 Eă umblu dăpă noroc,
 dăpă pustiu dă foc.

451.—Frunză verde de săcară,
 cind mijeste-a primăvară
 și cind vin berzele 'n țară,
 la fintina cu cel nuc
 se 'utilnește cuc cu cuc,
 se gulesc pînă se due,
 pînă la Sint-Petru, cind tac.
 Nu știu : tac, ori se presac,
 mie pă năcaz îmă fac.
 Atunci nucul se 'ntristează,
 ramurile-și crăcănează,
 spre pămînt le lăbărtează.
 (Din com. Adamești, jud. Teleorman).

Culese de **Mih. T. Adameșteanu.**

452.—Foae verde de trei slonji,
 Marițo dintre bălti
 na la neica trei carbonji
 și nu te iubi cu toți.
 — Foae verde trei costrei,

nu'mi trebue bani tăi,
 că bani se cheltuesc
 cu vecini mă 'nvăshiesc.

— Marițo din Mizil
 cu cămașa numai fir,
 de la mină pînă la cot,
 se uită Mizilul tot ;
 de la cot și pîn la mină
 numai firicel și sîrmă.
 Marițo, Mărioară,
 căci n'ai tindă și cămară
 și bordeiu din curte afară,
 să mă găsduști diseară.

— Am și tindă și bordeiu,
 să găsduesc și doi, trei
 numai să fie d'ăi mei.

(Auzit de la Gheorghe Dobre Bordea, în etate de 60 ani, din comuna Grindu, județul Ialomița).

453.—Foae verde trei susai
 Of, of, of !
 puica neichi tu erai,
 Of, of, of !
 care te făgăduiai
 că pe altul nu mai ai,
 cind ascără la fintină
 te prinsei cu doi de mină :
 unul ținea cobilița
 și altu 'ji săruta gurița,
 și ăla 'mi era ca un frate,
 nu-i pociu face răutate ;
 dar de l-oă mai prinde-odată
 daă frăția la o parte
 și m'apuc de răutate.
 Si iar verde și-o răchită
siptrij curvă prefăcută,
 că toți craii te sărută,
 te sărută pe obraz

să facă lui neica necaz.

(Auzit de la Ion Gheorghe Dobre Bordea, din comuna Grindu, județul Ialomița).

Culese de **Dobre Ștefănescu**.

454.—Frunză verde de măr dulce
și ne duce, maică, duce,
și ne duce la bătaie
unde săbiile taie
numai carne măruntale ;
și ne duce la ciocoil
legați în funii de tei
ca p'un tamasic de boi.
Și ne duce, maică, duce
și ne duce la Poiană
la Poiana-Birsoiană :
nu e iarbă, nu e griu,
numai singe pînă 'n briu ;
nu e iarbă,
nu e ismă
numai singe pînă 'n cismă ;
nu e iarbă
nică secară
numai case de catană ;

nu e iarbă nică mohor
numai singe peste flori...
(Din Rucăr, Muscel).

455.—Frunză verde de sulfine,
puică,
cine te-a făcut pe tine
așă 'naltă și subțire
și la trup făcută bine,
par că m'a 'utrebat pe mine...
Ochiī tăi cuțite n'au :
mă mir, junghiuř cu ce-mi dau ?
Ochiī tăi arme nu poartă,
mă mir, cu ce mă săgeată ?
În față obrazului,
piatra diamantului,
și pe frunte
pietre scumpe :
inimioara neichii ruptă...
Puică, sprincenile tele
ale lungi și subțirele
la coadă cu cărligele
e sfârșit zilelor mele,
ale trase, gălbeoare
mă seacă la inimioară.

(Din Priboenă, Muscel).

Culese de **Rădulescu-Codin**.

Monumentul lui Ion Creangă.

In Capitala Moldovei, din inițiativa D-lui A. D. Xenopol, cunoscutul profesor și Director al importantei reviste „Arhiva”, s-a instituit un comitet pentru a aduna fondurile cu care să se poată ridica un monument marelui nostru povestitor *Ion Creangă*.

Noi, cei strinși în jurul „Sezatoarei”, suntem datorî să dăm tot sprijinul pentru a

(Clișeu oferit gratuit de librăria Leon Alenay, din București).

se putea aduce la îndeplinire acest proiect mare, menit a slăvi pe acel îndrăgostit de popor și de arta lui, precum era nemuritorul *Ion Creangă*.

Sezatoarea deschide o listă de subsecrîpție pentru ridicarea monumentului marelui povestitor *Ion Creangă*.

Note Bibliografice.

- Stănescu, D. — Glume și povești. Craiova 1895
- “ ” — Cerbul de aur, basme p. copii, ilustrate de Jiquidi. Buc., 1893.
- “ ” — Povești și snoave noăi, Buc., 1895.
- “ ” — Snoave. Buc., 1894.
- “ ” — Basme și snoave. Buc., 1894.
- “ ” — Popa Cinzeacă. Buc., 1886.
- “ ” — Jupin Leiba voinicuș, puțintichi cam fricos. București, 1886.
- “ ” — La Gura Sobel. Snoave și basme. Buc., f. a.
- Stern, Leopold — Doine. București.

- Teodorescu, Gh. Dem.** — Incercări critice asupra unor credințe.
datine și moravuri ale pop. rom. Buc., 1874.
— Cercetări asupra proverbelor române. Buc. 1877.
— Operile lui Anton Panu. Partea II. Buc., 1891.
- Teodorescu-Kirileanu S.** — Povestî morale. Brașov, 1899.
• • — Picătă, întimplări din viață sa. Brașov, 1899.
- Toncescu I. M.** — Vorbă să fie. Anecdote. Vol. I. Buc. 1896.
• — Vorba merge. Anecdote. Vol. II. Buc., 1900.
- Trache P.** — Din mărăcini, povestî Craiova f. a.
- Trimbitoniu, N.** — Trei mueri. Anecdote Brașov, 1888.
— Rusaliu Păcurariul. Povestele. Sibiu, 1887.
- Tuțescu, Șt.** — Din trecut. Legende etc. Giurgiu, 1901.
- Uncescu, Gh.** — Cîntece de stea și colinde. Buc., 1863.
- Varron, C.** — Nopțile lungi. Povestî, etc. Brăila, 1877.
- Vartic, Th.** — O sută și una de miei istorii. Buc., 1883.
• — Cinele și lupul, poveste. Buc., 1884.
• — Trei șireți, poveste. Iași, 1878.
- Vasilianu, T. C.** — Povestea lui Mihuța cel viteaz. Bîrlad, 1895.
- Viciu, B.** — Colacăritul. Sibiu, 1889.
- Voiutzchi, Dr. Em.** — Despre superstiții. Cejuari, 1893.
- Vulcan, P.** — Lilice din Piud. Tg. Jiu.
— Anecdote și snoave de la Români din Balcani. Constanța, 1898.
- Vulpian, D.** — Balade, colinde, idile și pastorale.
— Horele noastre.
— Romanțe.
— Jocurile de briu. — Toate în București, f. a.
- Wladimir.** — Anecdote militare. Buc., 1898.
- Zaharescu T. și fiu.** — Anecdote populare. Buzeu, 1895.
- Zane, Iuliu.** — Proverbele Rominilor. Vol. I-VII. Buc.
- Zara, Barbu** — Basme și snoave. Buc., f. a.

(va urma)

S. Teodorescu-Kirileanu.

Ș T I R I.

D-l Gustav Weigand, a dăruit Academiei, un album de fotografii de tipuri, porturi, case, biserici și altele, adunate din călăto-

riile făcute de d-sa prin ţinuturile româneşti pentru studiul limbii româneşti vorbite în acele ţinuturi.

Sectia istorică a Asociaţiuni pentru literatură română și cultura poporului român a hotărît strîngerea costumelor și porturilor naționale, precum și compunerea unui album de porturi. — D-l V. Goldiș este însărcinat să compue o instrucție cum să se strîngă porturile și costumele naționale.

Congresul revizorilor școlari a admis propunerea cu privire la organizarea unui muzeu de artă națională, pentru care revisori s-au însărcinat să aduna în diferite județe colecții de țesuturi țărănești, lucrări de lemn, etc. cărora vor fi trimise ministerului.

D-l G. Rigo, care publică mai în fie-care No. a rev. „Sanata-tea“ cite un descișec, gătește un vol. „Medicina Babelor“ și roagă pe cetitorii rev. pomenite, mai ales de D-nii învățători, preoți și a. care cunosc ascunsele descișece, ori cum și ori ce fel ar fi, chiar publicate fiind, să le comunica, de binevoie, pe adresa G. Rigo, Turcenii de sus, prin gara Filiași. Numele trimișitorilor se va publica atât în volum și în rev. pomenită.

Din partea noastră îndemnăm și noi ca cei ce au citat descișec să trimeată, pentru că-i o lucrare de samă și ar trebui să fie cit de mult material, mai ales că are puțină să le dea în volum.

D-l Iuliu A. Zanne, prezentând Proverbele Românilor la Academie, pentru premiul „Adamachi“ a fost premiat cu 2800 lei.

D-l G. G. Burghela, colaboratorul nostru, cunoscut deja prin lucrările sale bine apreciate în lumea noastră cultă, a dat la lumină o importantă lucrare: **Citeva cuvinte despre literatura populară**, conferință ţinută de D-sa la Ateneul din Dorohoi. Regretăm că nu putem reproduce în „Sezătoarea“ macar cîteva pagini din această lucrare, ceea ce am face cu placere, dacă am dispune de mai mult loc. Avem, însă, mult material inedit, care așteaptă de ani întregi să fie publicat. De alt-fel cetitorii noștri au putut ceta deja un fragment din lucrarea D-lui Burghela reprobus în revista **Albina**.

Din lucrările membrilor de la Sezătoarea

G. G. Burghela *Citeva cuvinte despre literatura populară*, conferință; cu o serisoare — în loc de prefată — de D-l Gr. G. Tocilescu. — 1901. Botoșani.
Mihail Cogălniceanu. conferință 1901. București.

Iliniu A. Zanne .	<i>Proverbele Rominilor</i> , vol. I. Op premiat de Academie	1895	Buc.
"	vol. II. "	1897	Buc.
"	vol. III "	1899	Buc.
"	vol. IV "	1900	Buc.
"	vol. V "	"	"
"	vol. VI "	1901	Buc.
"	vol. VIII "	1900	Buc.

**La Tipografia și Librăria
M. SAIDMAN
FALTICENI**

Se află de vinzare:

Caiete speciale divizia I-a de I. Nicolescu-Radu a 6 bani bucata.

Caiete de Dictando, Aritmetică, și Calegrafie a 2 lei 80 bani suta.

Topuri de hârtie de la 1 leu 80 b. in sus.

**Asemenea execuță ori-ce lucrări cu
prețuri cît se poate de eftine.**
